

การชั่งอัตรายและ การประเมินความเสี่ยง

ตอน

จบ

ต่อ จากฉบับที่แล้ว

ฉบับที่แล้วผู้เขียนได้นำเสนอ ขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงไปแล้ว ฉบับนี้เป็นขั้นตอนการบริหารจัดการความเสี่ยง ซึ่งเป็นตอนจบของหัวข้อการชั่งอัตรายและการประเมินความเสี่ยง โดยในขั้นตอนนี้จะช่วยให้ 3 ขั้นตอนแรก ที่ได้ดำเนินการมามีความหมายมากขึ้นเพราะเป็นการนำเอาข้อมูลและรายละเอียดมาดำเนินการต่อเนื่อง โดยรายละเอียดในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยหลักการที่สำคัญๆ คือ **การลดความเสี่ยง การควบคุม หรือการป้องกันความเสี่ยง การปรับปรุงให้ดีขึ้น** โดยผู้เขียนขอสรุปรายละเอียดในแต่ละหลักการดังนี้

1. การลดความเสี่ยง

เป็นมาตรการที่องค์กรทราบแล้วว่า แหล่งของอันตรายต่างๆ อยู่ที่แหล่งใด กิจกรรมใด งานใด และทราบด้วยว่าระดับความเสี่ยงของแหล่งอันตรายแต่ละแห่งมีความเสี่ยงเท่าไร ฉะนั้นองค์กรก็สามารถกำหนดได้ว่า ถ้าจะลดความเสี่ยงลงได้อย่างไร โดยองค์กร

จะต้องทราบว่ามาตรการ วิธีการ การบริหารจัดการ หรือมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือใดที่ต้องเพิ่มเติมบ้าง โดยวิธีการกำหนดสิ่งที่ต้องดำเนินการเพิ่มเติมที่ตรงประเด็นมากที่สุด การลดความเสี่ยงจึงจะเกิดขึ้น สิ่งที่ต้องรู้จะต้องดำเนินการ คือ ให้อยู่ในขั้นตอนการชั่งอัตราย เพราะขั้นตอนนี้จะทำให้องค์กรรู้แหล่งและต้นตอของปัญหาต่างๆ ที่มีอยู่และอีกขั้นตอน คือ การประเมินความเสี่ยง ในขั้นตอนนี้จะทำให้ทราบมาตรการที่เรามีและมาตรการที่เราอยากได้อยู่ แต่ขั้นตอนนี้ก็ยังสามารถกำหนดมาตรการการลดความเสี่ยงได้ง่ายขึ้น

ตัวอย่างเช่น โรงซ่อมสีถึงบรรจุภัณฑ์ของ บริษัท ABC จำกัด มีการชั่งอัตรายและประเมินความเสี่ยงแล้วพบว่า มีแหล่งอันตราย คือ **ฝุ่นละอองสี** ที่เกิดขึ้นขณะทำการพ่นสีของพนักงาน ซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยพนักงานที่พ่นสี โดยอาจจะทำให้เป็นโรคจากการทำงานได้และเมื่อองค์กรประเมินความเสี่ยงแล้วมีระดับความเสี่ยงใน**ระดับสูง (High Level)** กรณีนี้มาตรการลดความเสี่ยง บริษัท ABC จำกัด จะ**จัดทำระบบดูดไอละอองสีติดตั้งในบริเวณที่พ่นสี** ซึ่งเดิมไม่มีระบบดังกล่าว และอีกมาตรการหนึ่งคือ บริษัทฯ จะ**เปลี่ยนปืนพ่นสีเป็นแบบไฟฟ้าสถิต** คือจะช่วยให้ระบบการจับละอองสีเข้ากับตัวชิ้นงานมีประสิทธิภาพจะลดการฟุ้งกระจายของละอองสี ลักษณะนี้เป็นมาตรการที่บริษัทฯ จัดทำขึ้นมาเพื่อลดความเสี่ยงที่มีอยู่นั่นเอง เพราะว่าของเดิมมาตรการทั้งสองยังไม่มีนั่นเอง **(เทคนิคในการทำให้เข้าใจเพิ่มมากขึ้นในการลดความเสี่ยง คือ**

เรื่องใด มาตรการใด วิธีการใด เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่องค์กรยังไม่มี ไม่ได้ทำ ไม่ได้ปฏิบัติและองค์กรได้จัดทำให้มีเพิ่มขึ้นมา ลักษณะนี้คือ มาตรการลดความเสี่ยงนั่นเอง)

2. การควบคุมและการป้องกันความเสี่ยง

มาตรการนี้เป็นมาตรการที่องค์กรมีการควบคุมให้มาตรการต่างๆ ที่องค์กรได้ปฏิบัติอยู่แล้วให้ยังคงมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องตามที่กำหนดไว้ ซึ่งไม่ใช่เป็นการเพิ่มมาตรการใหม่ใดๆ เลย โดยองค์กรสามารถทราบมาตรการควบคุมการปฏิบัติที่มีอยู่แล้วได้จากขั้นตอนการประเมินความเสี่ยง เพราะในระหว่างการประเมินระดับของโอกาสนั้น องค์กรก็จะทราบว่า ในกิจกรรมการดำเนินงานที่ทำการประเมินได้มีระบบ หรือมีการปฏิบัติ หรือมีอุปกรณ์การควบคุมอะไรอยู่แล้ว ฉะนั้น องค์กรก็แค่ควบคุมมาตรการต่างๆ เหล่านั้นให้มีการปฏิบัติตามไป

ตัวอย่างเช่น โรงซ่อมสีถังบรรจุก๊าซหุงต้มของบริษัท ABC จำกัด พนักงานที่ทำหน้าที่พ่นสีถังก๊าซ มีการสวมหน้ากากกันสารเคมี และมีการหยุดพักในระหว่างการพ่นสีทุกๆ 1 ชั่วโมงจะพัก 10 นาที ซึ่งเป็นมาตรการที่มีการปฏิบัติที่ถูกต้องอยู่แล้ว ฉะนั้นองค์กรมีหน้าที่ควบคุมให้พนักงานมีการปฏิบัติตามมาตรการทั้งสองต่อไปเท่านั้นเอง นี่แหละครับตัวอย่างแผนควบคุมความเสี่ยง (เทคนิคในการทำให้เข้าใจมาตรการควบคุมความเสี่ยงเพิ่มมากขึ้น คือ การควบคุมสิ่งที่มีอยู่ในองค์กรอยู่แล้วยังคงมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องนั่นเอง)

นอกจากนั้นแล้วหน่วยงานจะต้องมีการเตรียมความพร้อมในการควบคุมความเสียหายอันเนื่องมาจากการเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินขึ้น เช่น ไฟไหม้ สารเคมีรั่วไหล เป็นต้น ไม่ให้ขยาย หรือลุกลามเพิ่ม

มากขึ้น โดยการจัดทำแผนการตอบโต้ต่อเหตุฉุกเฉินที่อาจจะเกิดขึ้น หรือบางหน่วยงานอาจจะเรียกว่าแผนการป้องกันระดับอัคคีภัย หรือแผนฉุกเฉิน โดยเป้าหมายหลักของการมีแผนดังกล่าวก็เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายที่มีการขยาย หรือลุกลามเพิ่มมากขึ้นนั่นเอง อันจะนำมาซึ่งความสูญเสียเพิ่มมากขึ้น

3. แผนการพัฒนาปรับปรุง

เป็นแผนที่มีการต่อยอด หรือทำให้เกิดความมั่นใจให้เพิ่มมากขึ้นจากมาตรการต่างๆ ที่องค์กรมีอยู่และเป็นการคิดค้นหาแนวทาง หรือมาตรการใหม่ๆ มาปรับปรุงมาตรการเดิม โดยการพัฒนาปรับปรุงนั้นอาจเกิดมาจากมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้น หรือมีระบบการจัดการใหม่ๆ มีนวัตกรรมใหม่ๆ สิ่งเหล่านี้จะนำมาซึ่งทำให้มาตรการต่างๆ สมบูรณ์มากยิ่งขึ้นไป

ตัวอย่างเช่น พนักงานพ่นสีมีการสวมใส่หน้ากากกันสารเคมี ปฏิบัติงานตามมาตรฐานเป็นประจำอยู่แล้ว แต่เมื่อในปัจจุบันได้มีเทคโนโลยีการผลิตหน้ากากกันสารเคมีที่ทันสมัยเพิ่มมากขึ้น วัสดุไม่ทำให้เกิดการระคายเคืองต่อผิวหนังผู้สวมใส่ หรือมีที่รัดหน้ากากกันสารเคมีเข้ากับศีรษะแบบทำให้กระชับมากขึ้น โดยรวมแล้วหน้ากากกันสารเคมีแบบใหม่มีประสิทธิภาพและความสะดวกสบายมากกว่า รุ่นเดิมลักษณะนี้องค์กรก็สามารถเปลี่ยนหน้ากากกันสารเคมีรุ่นใหม่ให้กับพนักงานได้ เป็นต้น

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น 3 แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงจะช่วยให้องค์กรสามารถเลือกใช้มาตรการต่างๆ ได้โดยให้คำนึงถึงประสิทธิภาพที่ได้ในแต่ละมาตรการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแหล่งอันตรายและระดับของอันตรายและมาตรการควบคุมป้องกันที่มีอยู่ในองค์กรนั่นเอง นอกจากนี้แล้วการบริหารจัดการความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นนั้น องค์กรต้องอาศัยเครื่องมือตัวอื่นมาช่วย ให้มาตรการการลด หรือการควบคุมความเสี่ยงร่วมด้วย เช่น การนำเอาแนวทางการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายมาใช้และการแผนการปฏิบัติ หรือแผนงานเพื่อให้วัตถุประสงค์และเป้าหมายประสบความสำเร็จ โดยทั้งสองหัวข้อที่แนะนำให้นำมาใช้ร่วมกันกับการบริหารจัดการความเสี่ยงนั้น ผู้เขียนได้แนะนำไปแล้วในฉบับก่อนหน้านี้

สำหรับการบริหารจัดการความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นนั้นผู้เขียนขอแนะนำให้องค์กรนำเอาเครื่องมือทางการบริหารจัดการอื่นๆ มาใช้ร่วมกันเพราะคงไม่มีวิธีการใดที่ดีที่สุดที่จะขับเคลื่อนมาตรการลดและควบคุมความเสี่ยงได้แต่องค์กรต้องนำเครื่องมือทางการบริหารหลายๆ เครื่องมือมาประยุกต์ใช้ ซึ่งในฉบับถัดๆ ไปผู้เขียนจะแนะนำเครื่องมือทางการบริหารตัวอื่นๆ ในเชิงของการปฏิบัติมานำเสนอต่อไปและขอให้ทุกองค์กรประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการความเสี่ยงนะครับ